

Amerika Birleşik Devletleri Karbonsuz Yerli Yeni Nesil Elektrikli Otomobil ve İnovatif Kara Taşıt Araçları Yurtiçi Üretimleri Yatırım Teşvikleri Çalışmaları

Ahmet Cangüzel Taner

Fizik Yüksek Mühendisi

Fizik Mühendisleri Odası (canguzel.taner@gmail.com)

Amerikan otomobil ithalatı politikası nedeni ile ABD ulusal kara taşıt araçları yatırımları uzun yıllardır gerilemektedir. Bu bağlamda dünyanın dev otomobil firmaları açısından da Amerika Birleşik Devletleri büyük bir araba pazarı niteliği taşımaktadır. Ancak, yeni ABD Başkanı **Donald Trump**, global yabancı otomobil şirketleri Amerika'da araba üretimi yatırımları yapmadıkları takdirde yüksek gümrük vergisi engellemeleri ile karşılaşacaklarını duyurmaktadır. Böylece, ABD karayolu ulaşım araçları sektörü dalında hem sürdürülebilir iş olanakları yaratılması hem de inovasyona dayalı milli otomobil üretimleri sayesinde global yenilikçi otomobil piyasası içeriğinde Amerikan ulusal araba marketi pazar payı ve rekabetinin artırılması hedeflenmektedir. Yeni ABD yönetiminin programları doğrultusunda Amerikan otomobil firması Ford Motors (**Ford Motor Company**) 'un Meksika (**Mexico**)'daki yurtdışı araba fabrikası projesi yatırımı girişimi çalışmalarının iptal edilmesi ve rafa kaldırılması bu yazı kapsamında ele alınmaktadır.

Yeni Amerikan Başkanı **Donald Trump**, 2016 yılı bahar aylarında düzenlenen bir toplantıda **Ford Motors Firması (Ford Motor Company)**'nin Meksika (**Mexico**)'daki kurmayı planladığı otomobil fabrikası tesisinin ülkesi açısından son derece yüz karası bir yatırım olduğunu dile getirmiş ve Başkan seçilmesi halinde söz konusu girişimin kesinlikle gerçekleşmeyeceğine dair seçmenlerine söz vermiştir. O zamanlar Başkan adayının sözleri **Ford** gibi uluslararası bir üne sahip bir Amerikan firmasına taslanan patronluk tutkusu olarak değerlendirilmişti. Ancak, 03 Ocak 2017 tarihinde **Ford Şirketi** tarafından yapılan açıklamada Meksika **San Luis Potosí** Eyaleti'nde 1.6 milyarlık finansman kaynaklı otomobil üretim tesisi projesi yatırımı girişiminin askıya alındığı duyurulmuştur. Mevzu bahis yatırımın 700 milyon doları bulan bir mali kaynakla birlikte **ABD Michigan MI** Eyaleti **Flat Rock, Michigan** kentindeki mevcut araba üretimi tesisi kapsamında yerine getirileceği ilan edilmiştir. Duyurulan yurtiçi yerli araba fabrikası tesislerinde inovasyona dayalı uzun menzilli yeni kuşak elektrikli otomobiller ve sürücüsüz otonom ulaşım araçları (**autonomous car**) üretilmesi planlanmaktadır. **Ford** Firmasının son manevrası U dönüşü politikasından ziyade araç tekerleklerinin patinaj yapması olayına benzetilmektedir. Bununla beraber **Trump**'ın Başkanlık nüfuzunu kullanması sayesinde yeni yönetimde Amerikan otomobil üreticileri şirketlerinin çok daha kazanç sağlamaları beklenmektedir. Ancak, **ABD** şirketlerinin yabancı bir ülkede yatırım yapma kararları ise geniş anlamda sürdürülebilir işletim koşulları yönünde değerlendirilmektedir. **Ford** Şirketinin orjinal planı çerçevesinde Meksika yeni otomobil fabrikası bünyesinde **Ford Focus** marka küçük otomobiller üretilmesi amaçlanmıştır. Diğer taraftan, Amerika küçük araç talepleri düşmekte ve düşük benzin fiyatları ile birlikte hafif arazi aracı **crossover (automobile)**, jeep, pikap, **station wagon** gibi spor arazi araçları (**Sport Utility Vehicle – SUVs**) üzerine Amerikalılar giderek daha düşkün olmaktadır. Yatırım Bankası **Evercore** uzmanlarından **George Galliers**, **Ford** Firmasının Meksika yeni otomobil fabrikası projesi çalışmalarının askıya alınması kararını bahse konu ülkede firmanın etkinliğinin azaltılmasından ziyade **Kuzey Amerika**'da beliren küçük araba oyununun bir parçası biçiminde yorumlamaktadır. Her şeye rağmen **Ford** Şirketi,

Meksika Hermosillo kentinde olan mevcut fabrikayı **Amerika Wayne, Michigan MI** yöresi gibi uzakta bir yere taşımak suretiyle **Focus** model araba üretimini sürdürecektir. **Flat Rock** tesisi kompleksinin iyileştirilmesi ve güçlendirilmesi bağlamında Ocak 2017'nin ilk haftasında 700 kişinin istihdam edileceği duyurulmuştur. Aralık 2015'de ise milli ileri otomobil sanayi geliştirilmesi programları çerçevesinde **Ford** Firması elektrifikasyon ve 13 yeni model elektrikli araç üretimi projesini de ilan etmişti. **Meksika** otomobil fabrikası projesinin iptali ile **Flat Rock** tesisi yer seçimi ise başarılı bir girişim şeklinde nitelendirilmektedir.

ABD Başkanı **Donald Trump**'ın **Meksika**'ya **Ford Motors** araba fabrikası kompleksi yatırım programının bir bölümünü engelleyen politikası aşağıda karikatür halinde görüntülenmektedir.

Kaynak: [The Economist](#) Dergisi

Öte yandan, **Başkan Trump** seçim kampanyasında vaat ettiği gibi **Meksika**'dan **Amerika**'ya ithal otomobiller için %35 oranında gümrük vergisi koyduğu takdirde kuşkusuz küresel araba üreticileri de gelecekte zor ve sıkıntılı günler yaşayacaktır. Örneğin, sadece 2015 yılında 2700000 ithal otomobilin %80'i **Kuzey Amerika**'ya doğru yol almıştır. Üstlerine yaranmaya çalışan bir kişi olarak algılanan **Ford**'un yeni yöneticisi **Mark Fields**'in ise ortaya çıkan ulusal politik tehditler karşısında köşeye sıkışması beklenmektedir. Diğer taraftan, sıkı **ABD** emisyon standartları kurallarının yumuşatılması ile delinmesi yönünde bazı lehte imtiyazlar ve avantajlar da aynı kişi tarafından elde edilmeye çalışılacaktır. **Mr Field**, ulusal ekonomik büyüme konusunu ilk politik öncelikleri arasına alan yeni Amerikan Başkanı'nın seçilmesini kulağa hoş gelen müzik benzetmesi ile açıkça vurgulamaktadır. Sonraki ateş hattında ise **Amerika**'nın en büyük araba üreticisi **General Motors Company** yer almaktadır. **General Motors** Şirketi, **Meksika**'da 6 yıl içinde 5 milyar dolar otomobil yatırımı planladığını 2013 yılında açıklamıştır. Ocak 2017 başlarında **Mr Trump**, çoğunlukla yurt dışında üretilen **Chevrolet Cruze** küçük ve ekonomik aile arabası (**compact car**) konusuna da dikkat çekmiştir. **Başkan Trump** son olarak "ya **Amerika**'da otomobil üretin ya da yüksek Amerikan gümrük vergisi tarifeleri ile karşılaşın" mesajını

yayımlamıştır. Sonuçta, **General Motor** Firması'nın **Ford** Şirketinin ustaca yönettiği manevraya uygun bir politika sergilemesi de oldukça zor görülmektedir.

Aşağıdaki resimde **General Motors** 2017 model **Chevy Cruze** marka spor otomobiller gösterilmektedir.

Kaynaklar:

- Amerika Birleşik Devletleri Çevre Kirliliği Yasası, Ahmet Cangüzel Taner, Fizik Mühendisleri Odası Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2008.
- Amerika Birleşik Devletleri Kaliforniya Eyaleti Temiz Enerji Kaynakları Politikaları, Emisyon Üst Sınırı ve Ticareti Eylem Planları, Ahmet Cangüzel Taner, Fizik Mühendisleri Odası Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2011.
- Küresel Karayolu Ulaşım Araçları Global Karbondioksit Emisyonları Düşürülmesi ve Yeni Nesil Düşük Karbon Emisyonlu Evrimsel Otomobiller, Ahmet Cangüzel Taner, Fizik Mühendisleri Odası Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2013.
- Amerika Birleşik Devletleri Kömür Kullanan Termik Santraller ve Yeni Çevre Kirliliği Yasal Düzenlemeleri Perspektifi, Ahmet Cangüzel Taner, Fizik Mühendisleri Odası Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2013.
- ABD Kara Nakil Vasıtaları Emisyonları Çevre Kirliliği, Elektrikli Otomobiller ve Hafif Taşıt Araçları Yakıt Türleri Salımları Kaynaklı İnsan Ölümleri Mukayesesi, Ahmet Cangüzel Taner, FMO Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2015.
- Temiz Enerji Kaynakları Kökenli Sistemler İçinde Kullanılan İnovatif Lityum İyon Aküler Üretimleri ve Küresel Beyaz Altın Lityum Arz Güvenliği, Ahmet Cangüzel Taner, FMO Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2016.
- Avrupa Çevre Fosil Yakıtlar Tüketim Vergisi Uygulaması Gerekliliği ve Yeşil, Çevreci Karbonsuz Yeni Kuşak Elektrikli Araba Satışları Teşvikleri, Ahmet Cangüzel Taner, Fizik Mühendisleri Odası Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2016.
- İnovatif Lityum Hava Bataryaları Geliştirilmesi ile Daha Fazla Yol Alan Uzun Menzilli Yeni Nesil Elektrikli Otomobiller Ar-Ge Çalışmaları Perspektifleri, Ahmet Cangüzel Taner, Fizik Mühendisleri Odası Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2016.
- Geleceğin Kentsel Ulaşım Sektöründe Hızlı, Güvenli, Doğa Dostu, Çevreci ve Yeşil İnovasyona Dayalı Evrimsel Uber Robot Araç Çağırma Ağı Gelişimi, Ahmet Cangüzel Taner, FMO Yayınları, Faydalı Bilgiler, 2016.
- The Economist Dergisi, (07 Ocak 2017 – 13 Ocak 2017).

Fizik Mühendisleri Odası FMO Resmi İnternet Sitesi:

[www.fmo.org.tr/ yayinlar/faydali-bilgiler](http://www.fmo.org.tr/yayinlar/faydali-bilgiler)